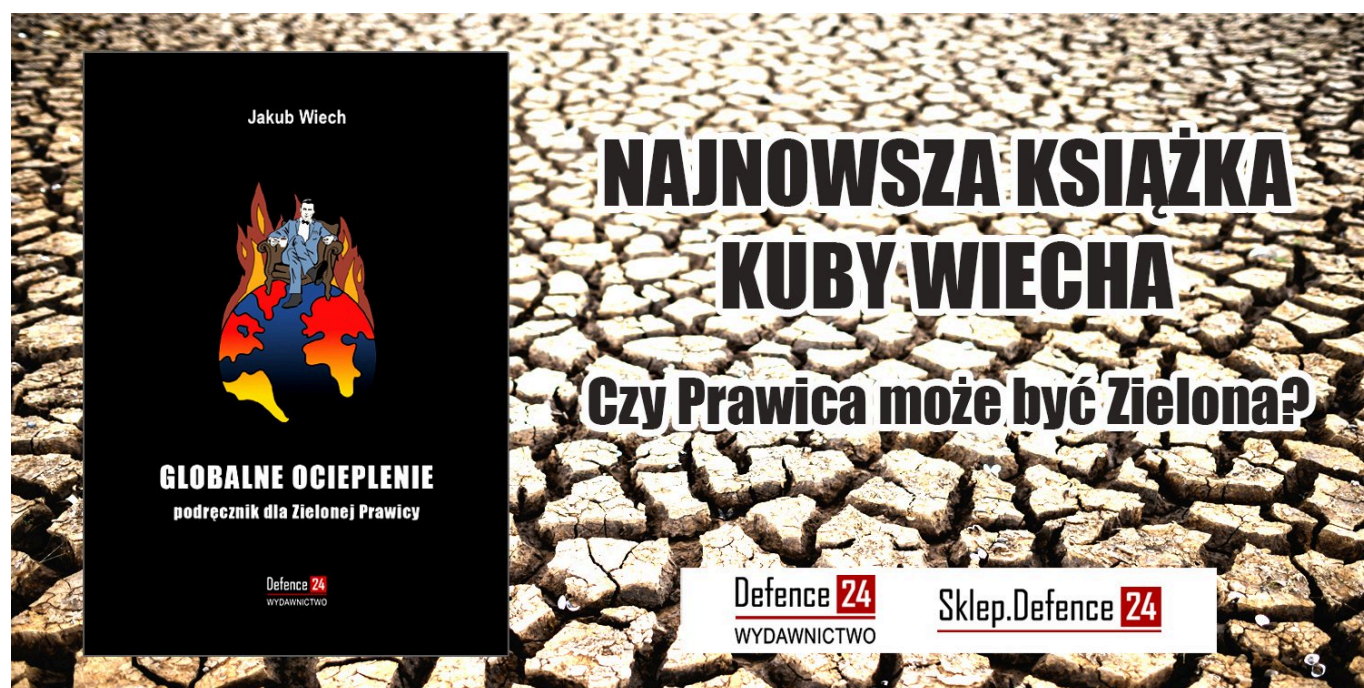

WICEMINISTER TOMANEK: W POLSKIM MYŚLENIU O WODORZE NIE BRAKUJE SPOJRZENIA BIZNESOWEGO [WYWIAD]

O polskiej ścieżce do neutralności klimatycznej, tzw. czystych technologiach węglowych oraz perspektywach dla wykorzystywania wodoru - mówi dr hab. Robert Tomanek, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii.

Jakub Kajmowicz: W kontekście przyszłości polskiego górnictwa wiele mówi się na temat tzw. czystych technologii węglowych. To Pana zdaniem realna alternatywa? Czy to rozwiązania znajdujące się w obszarze „zainteresowań” MRPiT?

Robert Tomanek: Trudno nie uwzględnić faktu, że Polska jest obecnie na ścieżce dążącej do neutralności klimatycznej. Musimy mieć na względzie to, że nasz punkt startu jest inny niż w większości państw członkowskich. Polski system elektroenergetyczny, niezależnie od prężnego rozwoju OZE, przez kolejne lata będzie uzależniony od konwencjonalnych elektrowni wykorzystujących węgiel. Czyste Technologie Węglowe nie są alternatywą, a rozwiązaniami komplementarnymi, które mogą wspomóc sektor poprzez optymalizację kosztów. Działania MRPiT charakteryzuje dążenie do neutralności technologicznej i obiektywne spojrzenie na ekonomię. Poszukujemy i promujemy rozwiązania, które wspomogą osiągnięcie celów redukcyjnych w zakresie CO₂. Potencjał polskiej nauki w zakresie "procesowania" węgla jest ogromny i w miejscach, gdzie występuje potencjał wdrożeniowy dla określonych technologii, nie powinniśmy go pomijać.

Jakub Wiech

GLOBALNE OCIEPLENIE
podręcznik dla Zielonej Prawicy

Defence 24
WYDAWNICTWO

**NAJNOWSZA KSIĄŻKA
KUBY WIECHA**

Czy Prawica może być Zielona?

Defence 24
WYDAWNICTWO

Sklep.Defence 24

W tym kontekście warto podkreślić, że 17 maja br. MRPiT zainaugurował wraz z partnerami - AGH i WISE bardzo ważny projekt - CCUS.pl - „Strategia rozwoju technologii wychwytu, transportu, utylizacji i składowania CO₂ w Polsce oraz pilotaż Polskiego Klastra CCUS” realizowany w ramach programu Gospostrateg. Jest to kluczowy obszar technologiczny związany z energetyką i wdrożeniem technologii redukujących CO₂. Naukowcy w ocenie potencjału technologii CCUS są jednoznaczni - znajdujemy się w przełomowym momencie, ze związku chemicznego powodującego obecnie straty związane z kosztownym systemem handlu emisjami, możemy za jakiś czas osiągnąć zysk poprzez jego wykorzystanie w chemii przemysłowej, ale również jako substancję podnoszącą kompresję w złożach węgłowodorów.

Na całym świecie trwają badania nad "recyklingiem" CO₂, prym wiodą w tym Japończycy, ale działania prowadzone są też np. w Australii. Znając możliwości polskiej nauki, można mieć przekonanie, że w niedługim czasie wdrożenie tych technologii znacząco przyczyni się do spadku emisyjności w sektorze wytwarzania energii i przemyśle chemicznym.

Przedstawiciele rządu, na czele z wicepremierem Gowinem, wielokrotnie podkreślali, że „wodór to energia przyszłości”. Zapytam przekornie - dlaczego?

Przede wszystkim dlatego, że wodór jest przyjaznym środowisku nośnikiem energii, którego masowe wykorzystanie może znacznie ułatwić osiągnięcie ambitnych europejskich celów klimatycznych. Może on odegrać systemową rolę w przejściu na odnawialne źródła energii, zapewniając niezbędną opcję sezonowego magazynowania energii odnawialnej i stając się jednym z fundamentów transformacji energetycznej.

Konieczność podjęcia w tym celu zdecydowanych działań wskazuje uchwalony przez Unię Europejską cel redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku i osiągnięcie pełnej neutralności klimatycznej przez kraje Wspólnoty do 2050 roku. Oznacza to konieczność dynamicznego rozwoju rynku alternatywnych źródeł energii. Dotyczy to także wodoru, który jest paliwem czystym, coraz tańszym w pozyskiwaniu oraz składowaniu i jednocześnie mającym znaczący potencjał inwestycyjny.

Wodór może nie być w mojej opinii jedynym rozwiązaniem na wymagającej ścieżce przechodzenia w kierunku niskoemisyjnej, a docelowo zeroemisyjnej gospodarki. Stąd też równolegle podejmujemy działania, których celem jest wsparcie innych technologii, mogących przybliżyć nas do osiągnięcia tego celu. Przy wykorzystaniu specjalnego mechanizmu finansowania Important Projects of Common European Interest (IPCEI) przygotowaliśmy wsparcie dla projektów z obszaru nowoczesnych baterii. W tej dziedzinie udało nam się wpisać w powstałą lukę technologiczną na poziomie europejskim, jaką jest recykling. Właśnie w tym obszarze firma Elemental Strategic Metals Sp. z o.o., z wykorzystaniem państwowego dofinansowania, realizuje projekt pod nazwą: „Opracowanie i pierwsze wdrożenie przemysłowego innowacyjnych technologii recyklingu baterii litowo-jonowych i katalizatorów z odzyskiem metali o strategicznym znaczeniu”. Znaczącym efektem realizacji projektu będzie poprawa innowacyjności gospodarki, redukcja jej zależności od surowców importowanych z regionów niestabilnych, a także poprawa ich dostępności dla przemysłu i badań naukowych nad efektywnością energetyczną, magazynowaniem energii, czy energetyką odnawialną.

Niektórzy eksperci uważają, że w polskim podejściu do wodoru jest trochę za dużo pobożnych życzeń, a trochę za mało spojrzenia biznesowego. Jaki jest plan, aby to zmienić?

Trudno zgodzić się z takim stwierdzeniem. Aby dokonać skoku technologicznego niezbędne jest podjęcie się realizacji wymagających technologicznie projektów, o wysokim poziomie ryzyka

finansowego czy technologicznego. W marcu 2021 r. przeprowadziliśmy nabór na dofinansowanie projektów z obszaru technologii i systemów wodorowych przy wykorzystaniu wspomnianego już przeze mnie specjalnego mechanizmu finansowania Important Projects of Common European Interest (IPCEI). Realizacja projektów IPCEI opiera się na wsparciu finansowym udzielanym przez rządy poszczególnych państw członkowskich, bowiem firmy nie sfinansowałyby samodzielnie tego typu przedsięwzięć z uwagi na oddaloną w czasie rentowność projektów. W ramach konkursu Hydrogen IPCEI mamy możliwość przeznaczyć środki na realizację innowacyjnych projektów obejmujących fazę B+R+I, fazę pierwszego przemysłowego wdrożenia, ale również dofinansować projekty infrastrukturalne. W krajowym etapie konkursu wybrano 9 ambitnych projektów, które – jak liczymy – przyczynią się do budowy zrównoważonego europejskiego ekosystemu przemysłowego, umożliwiającego realizację ambitnych celów klimatycznych.

Niedawno zakończyły się konsultacje Polskiej Strategii Wodorowej. Jaki kształt powinien przybrać ten dokument, aby mógł spełnić pokładane w nim nadzieje? Jak Pan go ocenia?

Wraz z opracowaniem projektu Polskiej Strategii Wodorowej dołączyliśmy do innych europejskich państw będących na wczesnym etapie tworzenia ram rozwoju dla tej wymagającej dziedziny. Daje to szansę na budowanie krajowego potencjału rozwiązań technologicznych i wpisanie się w powstający, na poziomie europejskim, łańcuch wartości. Pomimo tego, że w projekcie strategii nie przedstawiono jeszcze analizy potencjału dla polskich technologii wodorowych, to już dziś projekt ten kompleksowo określa sektory gospodarki wraz ze wskazaniem kierunków rozwoju tych technologii, w których wodór może mieć istotną rolę w przyszłości. Jednocześnie projekt uznaje rolę „zielonego” wodoru, co ściśle wiąże się z rozwojem odnawialnych źródeł energii. Liczę, że projekt strategii po uzupełnieniu o wyniki powstającej „Analizy potencjału technologii wodorowych w Polsce do roku 2030 z perspektywą do 2040 roku”, umożliwi zaprojektowanie i ukierunkowanie instrumentów wsparcia w sposób, który zintensyfikuje rozwój gospodarki wodorowej w Polsce.

Przy okazji działań związanych z rozwojem (a właściwie - budową) rynku wodorowego w Polsce pojawiają się zarzuty, że wodór może zostać wykorzystany do przedłużenia życia paliw kopalnych. Myśli Pan, że docelowo dobrym pomysłem byłoby np. ograniczenie możliwości produkcyjnych do elektrolizy wykorzystującej energię z OZE?

Dziś wodór jako nośnik energii oraz technologie ogniwi paliwowych wkraczają na komercyjną arenę. Jednak pomimo dużej aktywności poszczególnych krajów europejskich, jak i ich wspólnych inicjatyw, również pod egidą Komisji Europejskiej, rozwiązania wykorzystujące potencjał wodoru nie są jeszcze w pełni dostępne. Pomimo tego zidentyfikowany potencjał rozwoju gospodarki wodorowej pozwala już dziś postawić tezę, że inwestycje w ten obszar mogą pobudzić ekonomiczny i zrównoważony rozwój Europy, a także zapewnić bezpieczeństwo energetyczne.